

AN T-ATHRÚ AERÁIDE A CHOMHRAC

Tá an tAontas Eorpach (AE) ar na mórgheilleagair atá i dtús áite i leith dul i ngleic le hastaíochtaí gás ceaptha teasa (GCT). Faoi 2018, bhí laghdú 23% déanta aige ar astaíochtaí GCT i gcomparáid le leibhéal 1990, agus tá sé tiomanta laghdú 40% a bhaint amach faoi 2030. I mí na Nollag 2019, thíolaic an Coimisiún an Comhaontú Glas don Eoraip, agus anois tá pacáiste beart á moladh aige, a bhfuil sé mar aidhm leo méadú ar a uailmhian do 2030 i ndáil le laghdú astaíochtaí GCT agus geilleagar AE a dhíchárbónú roimh 2050, i gcomhréir le Comhaontú Pháras. Chun an tAontas a chur ar chonair chothrom i dtreo neodracht carbóin faoi 2050, i Meán Fómhair 2020 mhol an Coimisiún uailmhian aeráide na sprice i dtaca le laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa a ardú go 55% faoi 2030 i gcomparáid le leibhéal 1990.

AN BUNÚS DLÍ AGUS CUSPÓIRÍ

Le hAirteagal 191 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE), déantar cuspóir sainráite de bheartas comhshaoil an Aontais den chomhrac in aghaidh an athraithe aeráide.

CÚLRA GINEARÁLTA

A. Téamh domhanda

Gan beartais bhreise maidir le laghdú astaíochtaí, tuartar go dtiocfaidh méadú idir 1.1°C agus 6.4°C ar an meánteocht dhomhanda le linn na haoise seo. Cruthaíonn gníomhaíochtaí daonna amhail dó breoslaí iontaise, dífhoraioisiú agus feirmeoireacht astú de dhé-ocsaíd charbóin (CO₂), de mheatáin (CH₄), d'ocsaíd nítriúil (N₂O) agus d'fhluaracarbón. Déanann na GCTanna sin teas a radaítear ó dhromchla an domhain a cheapadh agus coinníonn siad é ó éalú amach sa spás, rud a chruthaíonn téamh domhanda.

B. Tionchair an athraithe aeráide

Tá eachtraí adhaimsire tagtha as an téamh domhanda agus tiocfaidh tuilleadh eachtraí as (amhail tuilte, triomaigh, báisteach throm agus teaspaigh), chomh maith le dóiteáin foraoise, ganntanas uisce, imeacht oighearshruthanna agus ardú leibhéal na mara, athruithe i ndáileadh fauna agus flora nó fiú a ndíothú, galair plandaí agus lotnaidí, ganntanas bia agus fionnuisce, agus imirce daoine atá ag teitheadh ó na contúirtí sin. Léiríonn an eolaíocht go gcuirfí go mór leis an mbaol go mbeadh ann d'athrú do-aisiompaithe agus tubaisteach dá dtiocfadh ardú thar 2°C – nó 1.5°C fiú – os cionn na leibhéil réamhthionsclaíoch ar an téamh domhanda.

C. Costas na gníomhaíochta i gcomparáid le costas na neamhghníomhaíochta

In 2006, thug Athbhreithniú Stern le fios go gcosnódh sé 1% de OTI na cruinne gach bliain chun an téamh domhanda a bhainistiú, ach bheadh costas 5% ar a laghad agus suas le 20% de OTI na cruinne ar neamhghníomhaíocht sa chás is measa. Dá bhrí sin, ní bheadh gá ach le cuid bheag de OTI iomlán na cruinne chun infheistiú a dhéanamh i ngeilleagar ísealcharbóin, agus dá ndéanfaí comhrac in aghaidh an athraithe aeráide, chruthófaí tairbhí sláinte agus slándáil fuinnimh níos mó agus laghdófaí damáiste eile.

D. Oiriúnú don athrú aeráide

San oiriúnú don athrú aeráide, cuimsítear ó bhearta boga agus neamhchostasacha (caomhnú uisce, uainíocht barr, barra a bhfuil acmhainn acu ar an triomach, pleanáil phoiblí agus múscailt feasachta) go bearta costasacha cosanta agus athlonnaithe (ard na gcladán a mhéadú; calafoirt, tionscail agus daoine a athlonnú as ceantair chósta ísle agus tuilemhánna). Tá [Straitéis AE maidir le hoiriúnú don athrú aeráide](#) dírithe ar an Eoraip a dhéanamh níos athléimní ó thaobh na haeráide de. Spreagann sé comhordú agus comhroinnt faisnéise níos fearr idir na Ballstáit agus cothaíonn sé príomhshruthú an oiriúnaithe i mbeartais ábhartha uile AE.

A BHFUIL BAINTE AMACH

A. Beartas aeráide idirnáisiúnta

I mí na Nollag 2015, tar éis nach mór fiche bliain caibidlíochta, ghlac rialtais an chéad chomhaontú uilíoch chun comhrac in aghaidh an athraithe aeráide, ag an 21ú Comhdháil de na Páirtithe (COP21) i gCreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide ('UNFCCC') i bPáras. Déanann [Comhaontú Pháras](#) a dhícheall chun an méadú sa mheánteocht dhomhanda a choimeád 'go mór faoi' 2°C, agus iarracht á déanamh é a choimeád ag 1.5°C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch. Chun an sprioc sin a bhaint amach, tá sé mar aidhm ag na Comhpháirtithe buaicphointe domhanda astaíochtaí GCT a shroicheadh a luaithe is féidir, agus astaíochtaí glan-nialasacha a bhaint amach i ndara leath na haoise seo. Leanfaidh sreafaí airgeadais na spriocanna sin. Den chéad uair, tá iarrachtaí uailmhianacha déanta ag na Comhpháirtithe uile chun astaíochtaí GCT a laghdú, agus prionsabal á leanúint acu 'gur comhchoiteann ach difreáilte atá na freagrachtaí agus na cumais, ar cumais faoi seach iad', i.e. i gcomhréir lena gcásanna agus a bhféidearthachtaí aonair. Gach cúig bliana, ní mór do na tíortha uile a bpleananna maidir le gníomhaíocht aeráide a athnuachan agus a nuashonrú ('rannchuidithe arna gcinneadh go náisiúnta') agus iad a chur in iúl ar bhealach trédhearcach chun gur féidir measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn comhchoiteann ('stocáireamh domhanda'). Go háirithe, tabharfar tacaíocht airgeadais agus tacaíocht trí fhothú acmhainní do na tíortha is leochailí, na Tíortha is Lú Forbairt agus na Stáit Oileánacha Bheaga atá i mBéal Forbartha. Aithnítear oiriúnú – a luaitear é a bheith ar chomhchéim le maolú – mar dhúshlán domhanda; mar a aithnítear an tábhacht atá ag 'caillteanas agus an damáiste' a bhaineann le drochthionchair an athraithe aeráide. Tháinig an Comhaontú i bhfeidhm i mí na Samhna 2016 tar éis don líon táirsí de 55 rialtas é a dhaingniú, ar comhionann an líon sin agus 55% ar a laghad de na hastaíochtaí domhanda GCT uile. Rinne gach tír san Aontas Comhaontú Pháras a dhaingniú.

B. Iarrachtaí AE chun an t-athrú aeráide a chomhrac

Trí bhíthin chreat aeráide agus fuinnimh 2030 AE, a léiríonn a thiomantas faoi Chomhaontú Pháras freisin, tá gealltanús tugtha ag an Aontas na spriocanna seo a leanas a bhaint amach faoi 2030: astaíochtaí GCT a laghdú 40% faoi leibhéal 1990 ar a laghad, feabhas 32.5% a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh, agus sciar na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite a mhéadú chuig 32% den tomhaltas deiridh. Is obair leantach é creat 2030 ar 'spriocanna 20-20-20' a chinn ceannairí AE in 2007 don bhliain 2020: laghdú 20% ar astaíochtaí GCT, méadú 20% ar sciar an fhuinnimh in-athnuaite i dtomhaltas fuinnimh deiridh, agus laghdú 20% ar thomhaltas fuinnimh phríomha an Aontais (iad go léir i gcomparáid le 1990), ar aistríodh iad go léir chuig bearta ceangailteacha reachtacha.

Is príomhionstraim bheartais de chuid AE sa chomhrac in aghaidh an athraithe aeráide í [Scéim AE i ndáil le Trádáil Astaíochtaí \(ETS\)](#), an chéad mhargadh carbóin idirnáisiúnta agus an margadh is mó go fóill. Tá sí bunaithe ar an bprionsabal 'teorannú agus trádáil': leagtar 'teorainn' ar líon iomlán astaíochtaí GCT is féidir a astú ag níos mó ná 11 000 suiteáil (monarchana, stáisiúin chumhachta, etc.) atá san áireamh sa scéim. Ceannaíonn nó faigheann gach suiteáil 'lamháiltais astaíochtaí' a cheantálann na Ballstáit. Féadtar na creidmheasanna sin — arb ionann iad agus tonna amháin CO₂ an ceann — a thrádáil le suiteálacha eile mura n-úsáidtear iad. Le himeacht ama, laghdaítear líon foriomlán na lamháiltais de réir a chéile. Le dhá chiste — ciste don nuachóiriú agus ciste don nuálaíocht — cuideofar le huasghrádú na gcóras fuinnimh sna Ballstáit ísealioncaim agus chun nuálaíocht a chothú trí fhuinneamh inathnuaite, gabháil agus stóráil carbóin (CCS) agus tionscadail ísealcharbóin a chistiú. Cumhdaítear astaíochtaí eitlíochta le ETS freisin, ach tá síneadh curtha leis an [díolúine d'eitiltí idir ilchríocha](#) atá ann faoi láthair, áfach, go dtí deireadh 2023, nuair a bheidh an chéad chéim de Scéim Fritháirithe agus Laghdaithe Carbóin don Eitlíocht Idirnáisiúnta (CORSA) na hEagraíochta Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta (ICAO) le tosú. [Tá comhaontaithe ag an Eilvéis agus AE a gcórais trádála astaíochtaí a nascadh.](#)

Tá astaíochtaí ó earnálacha nach gcumhdaítear le ETS, amhail iompar de bhóthar, dramhaíl, talmhaíocht agus foirgnimh, faoi réir spriocanna bliantúla ceangailteacha maidir le laghdú astaíochtaí GCT do gach Ballstát, arna leagan amach sa [Rialachán maidir le Comhroinnt Díchill \(ESR\)](#). Le déanaí, chomhaontaigh an Pharlaimint agus an Chomhairle spriocanna íosta do 2021-2030 chun cuidiú le sprioc AE laghdú 30% GCT a bhaint amach ó na hearnálacha sin i gcomparáid le 2005 agus chun rannchuidiú le cuspóirí Chomhaontú Pháras a bhaint amach. Thairis sin, den chead uair, beidh ar gach Ballstát a áirithiú nach dtéann astaíochtaí ó [thalamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht \(LULUCF\)](#) thar aistrithe. Is é sin le rá, bainisteofar foraoisí, talamh curaíochta agus féarthailte ar bhonn inbhuanaithe, chun an oiread GCT agus is féidir a ionsú ón atmaisféar, agus ar a laghad an oiread céanna astaíochtaí agus a astaítear san earnáil ('riail do thoradh neodrach nó dearfach'), agus dá bhrí sin déanfar rannchuidiú tábhachtach leis an gcomhrac in aghaidh an athraithe aeráide.

Leis an [Treoir maidir le Fuinneamh Inathnuaite](#) féachtar lena áirithiú go ndéanfaidh fuinneamh inathnuaite amhail grianchumhacht, cumhacht ghaoithe, cumhacht hidrileictreach agus bithmhais suas 32% ar a laghad de thomhaltas fuinnimh iomlán

an Aontais faoi 2030 i ndáil le giniúint leictreachais, le hiompar, le téamh agus le fuarú. Glacann gach Ballstát a phlean gníomhaíochta náisiúnta féin um fhuinneamh inathnuaite, lena n-áirítear spriocanna earnála. Ionas go ndéanfar príomhshruthú ar úsáid fuinnimh inathnuaite san earnáil iompair, ní mór do na Ballstáit oibleagáid a leagan síos ar sholáthraithe breosla chun a áirithiú go mbeidh sciar an fhuinnimh inathnuaite i dtomhaltas fuinnimh deiridh na hearnála iompair ag 14% ar a laghad faoi 2030.

Leis an [Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh](#) athbhreithnithe, leagtar amach sprioc éifeachtúlachta fuinnimh 32.5% do AE faoi 2030, le clásal chun athbhreithniú i dtreo ardú a dhéanamh faoi 2023. Déantar an oibleagáid i dtaca le sábháil bhliantúil fuinnimh a mhéadú thar 2020 léi freisin. Thairis sin, glacadh an [Treoir athbhreithnithe maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh](#) i mí Bealtaine 2018. Áirítear léi sin bearta lena gcuirfead dlús le ráta athchóirithe foirgneamh agus leis an aistriú i dtreo córais atá níos éifeachtúla ó thaobh fuinnimh de, agus feabhsófar feidhmíocht fuinnimh foirgneamh nua, trí úsáid a bhaint as córais bainistithe fuinnimh chliste.

Thairis sin, den chéad uair, leis an [Rialachán Rialachais](#), cuirtear próiseas rialachais trédhearcach chun feidhme chun dul chun cinn i dtreo chuspóirí an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide a rianú, lena n-áirítear rialacha faireacháin agus tuairiscithe. Tá sé d'oibleagáid ar na Ballstáit Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide (NECPanna) comhtháite a ghlacadh don tréimhse 2021-2030. I mí Mheán Fómhair 2020, rinne an Coimisiún [breithniú ar na NECPanna deiridh](#) agus dhearbhaigh sé go bhfuil siad comhleanúnach le spriocanna 2030 an Aontais, den chuid is mó, cé is moite den éifeachtúlacht fuinnimh, a bhfuil bearna uailmhéine ina leith fós ann i dtaca le sprioc 2030. Soláthraítear deis freisin le próiseas an rialachais chun nuashonrú a dhéanamh ar na pleananna gach dhá bhliain chun léiriú a thabhairt ar thaithí agus chun leas a bhaint as deiseanna nua don chuid eile den deich mbliana atá romhainn.

Le teicneolaíocht i dtaca le [gabháil agus stóráil carbóin](#) (CCS), deightear CO₂ ó astaíochtaí san atmaisféar (a eascraíonn as próisis thionsclaíocha), comhbhrúitear an CO₂, agus aistrítear é chuig suíomh inar féidir é a stóráil. De réir IPCC, d'fhéadfadh CCS 80-90% d'astaíochtaí CO₂ a bhaint as gléasraí cumhachta a ídíonn breoslaí iontaise. Bhí sé níos deacra na tionscadail taispeántais a bhí beartaithe a chur chun feidhme ná mar a tuaradh ar dtús, áfach, agus ardchostais mar cheann de na príomhbhacainní leis sin.

Ní mór do ghluaisteáin nua paisinéirí atá cláraithe in AE [caighdeáin astaíochtaí CO₂](#) a chomhlíonadh. Is í an sprioc atá le baint amach ag flíteanna gluaisteán ná meán de 130g CO₂/km don bhliain 2015 agus laghdófar sin go 95g/km amhail ó 2021. Chun dreasachtaí a chruthú sa tionscal chun infheistiú a dhéanamh i dteicneolaíochtaí nua, féadtar 'sárchreidmheasanna', mar a thugtar orthu, a úsáid, i gcás ina meastar na gluaisteáin is glaine i ngach raon de chuid an mhonaróra a bheith ionann is níos mó ná gluaisteán amháin agus na meánastaíochtaí sonracha CO₂ á ríomh. Tá rialachán den chineál céanna i bhfeidhm i gcás [veaineanna](#). Tá laghdú breise comhaontaithe ag an bParlaimint agus ag an gComhairle i dtaca le hastaíochtaí CO₂ le haghaidh fhliú uile an Aontais i gcomhair gluaisteáin nua (37.5%) agus veaineanna nua (31%) faoi

2030. I gcomhthreo leis sin agus den chéad uair riamh, tá sprioc laghdaithe CO₂ de 30% socraithe do leoraithe nua, le sprioc idirmheánach de 15% faoi 2025.

Is gné thábhachtach de laghdú astaíochtaí GCT í [cáilíocht bhreosla](#) freisin. Tá sé mar aidhm ag reachtaíocht AE laghdú 6% a dhéanamh ar dhéine GCT na mbreoslaí faoi 2020: bainfear é sin amach, i measc bearta eile, trí bhithbhreoslaí a úsáid, nach mór dóibh, áfach, critéir inbhuanaitheachta a chomhlíonadh.

Tagann astaíochtaí CO₂ suntasacha as loingseoireacht mhuirí idirnáisiúnta agus meastar go dtiocfaidh méadú nach beag orthu. Agus cur chuige domhanda á éileamh aige, tá córas uile-Aontais curtha ar bun ag AE chun [faireachán, tuairisciú agus fíorú \(MRV\) a dhéanamh ar astaíochtaí CO₂ ó longa](#), mar chéad chéim i dtreo iad a laghdú. Ní mór do longa móra faireachán a dhéanamh ar a n-astaíochtaí CO₂ fíoraithe a scaoiltear ar a slí chuig calafoirt AE, ó na calafoirt sin agus laistigh de na calafoirt sin, agus tuairisciú a dhéanamh orthu, chomh maith le haon fhaisnéis ábhartha eile.

I ndiaidh toirmisc ar chlórafluoracarbóin (CFCanna) sna 1980idí chun stop a chur le hídiú an chisil ózóin, úsáidtear gáis fhlúairínithe sa lá atá inniu ann ina n-ionad i réimse feidhmeanna tionsclaíoch amhail aerchóiriú agus cuisniú, mar ní dhéanann siad dochar don chiseal ózóin. D'fhéadfadh go bhfuil acmhainneacht téite domhanda acu atá suas le 23 000 uair chomh mór le hacmhainneacht CO₂, áfach. Tá bearta déanta ag AE dá bhrí sin chun rialú a dhéanamh ar úsáid [gás flúairínithe](#) agus chun a n-úsáid a chosc i bhfearais nua aerchóirithe agus i gcuisneoirí nua faoi 2022-2025, ag leagan luas síos dá bhrí sin do chéimniú amach domhanda.

C. An Comhaontú Glas don Eoraip

An 11 Nollaig 2019, thíolaic an Coimisiún an [Comhaontú Glas don Eoraip](#), pacáiste uailmhianach de bhearta beartaithe atá deartha chun go gcuirfear ar chumas AE a bheith neodrach ó thaobh carbóin de faoi 2050. Tá raon leathan san áireamh sna bearta sin, a bhfuil treo chlár tosaigh de phríomhbheartais ag gabháil leo, ó chiorruithe uailmhianacha go hastaíochtaí agus infheistiú i dtaighde ceannródaíoch agus nuálaíocht, go caomhnú thimpeallacht nádúrtha na hEorpa. Le tacaíocht ó infheistiúcháin i dteicneolaíochtaí glasa, réitigh inbhuanaithe agus gnólachtaí nua, tá sé mar aidhm ag an gComhaontú Glas a bheith ina straitéis fáis nua de chuid an Aontais. Tá rannpháirtíocht agus tiomantas an phobail agus na ngeallsealbhóirí uile bunriachtanach chun go mbeidh rath air. Thar aon ní eile, leagtar amach conair leis an gComhaontú Glas don Eoraip i dtreo aistriú atá cóir agus cothrom ar bhonn sóisialta.

Ag Comhairle Eorpach an 12 Nollaig 2019, ghlac na Ballstáit go léir an sprioc go mbeadh AE neodrach ó thaobh carbóin de faoi 2050, seachas an Pholainn, nach raibh in ann gealltanais a thabhairt i dtaca leis an gcuspóir a chur chun feidhme, cé gur thacaigh sí le sprioc 2050.

Leis an gComhaontú Glas don Eoraip, soláthraítear [plean gníomhaíochta](#) chun AE a chlaohlú ina gheilleagar inbhuanaithe agus iomaíoch. I measc na mbearta beartaithe tá an [Dlí Eorpach Aeráide](#) chun AE atá neodrach ó thaobh na haeráide de a áirithiú faoi 2050. Déantar foráil leis go háirithe chun [sprioc 2030](#) a mhéadú chun astaíochtaí GCT a ghearradh chuig 55% ar a laghad. Thairis sin, bhí teachtaireacht san áireamh sna tograí ón gCoimisiún in 2020 maidir leis an [bPlean Infheistiúcháin](#)

[don Eoraip Inbhuanaithe](#), le togra le haghaidh rialachán lena mbunaítear an [Ciste um Aistriú Cóir](#), straitéisí AE maidir le [comhtháthú córas fuinnimh](#) agus [hidrigin](#), agus, i mí Dheireadh Fómhair, teachtaireacht maidir le conas [astaíochtaí meatáin a laghdú](#).

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

Sna blianta amach romhainn, cinnfear conas a dhéanfar bearta nithiúla de na tograí nua sin sa Chomhaontú Glas don Eoraip trí chaibidlíochtaí idirinstiúideacha. Maidir le saincheistanna athraithe aeráide, bhíodh an Pharlaimint rannpháirteach go traidisiúnta sna caibidlíochtaí sin le seasaimh a chur le huailmhian ghníomhaíochtaí AE.

Mar fhreagairt ar an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat beartais do 2030 maidir le cúrsaí aeráide agus fuinnimh, chuir an Pharlaimint a meon in iúl go láidir, agus d'éiligh sí trí sprioc cheangailteacha (ar spriocanna iad a bhí níos uailmhianaí ná na spriocanna a comhaontaíodh ar deireadh): laghdú 40% ar a laghad ar leibhéal 1990 d'astaíochtaí GCT; sciar 35% i dtomhaltas fuinnimh deiridh d'fhoinsí fuinnimh inathnuaite; agus méadú 40% ar éifeachtúlacht fuinnimh.

Roimh chomhdháil Pháras maidir leis an athrú aeráide in 2015, mheabhraigh an Pharlaimint an athuir go raibh géarghá ann go ndéanfaí 'rialáil agus teorannú éifeachtach ar astaíochtaí ó eitlíocht agus loingseoireacht idirnáisiúnta'. Chuir sí a díomá in iúl nár tháinig ICAO ar chomhaontú maidir le laghduithe astaíochtaí. Ina ionad sin, le tabhairt isteach CORSIA, cuirtear béim den chuid is mó ar fhritháireamh gan aon ráthaíocht maidir le cáilíocht agus ní bheidh stádas aige a bheidh ceangailteach ó thaobh an dlí de ach ó 2027 amach. Níl tiomantas tugtha fós ag príomhchomhaltaí ICAO a bheith rannpháirteach sa chéim dheonach.

Tá an Pharlaimint i bhfabhar praghsáil carbóin ar bhonn leathan agus tá sí ar son ioncam ó thrádáil astaíochtaí a leithdháileadh ar infheistíochtaí a bhaineann le cúrsaí aeráide. D'iarr sí go dtógfáí céimeanna nithiúla, lena n-áireofaí tráthchlár a leagan síos, chun gach fóirdheontas don bhreosla iontaise a chéimniú amach faoi 2020.

Le linn caibidlíocht leis an gComhairle maidir le gáis fhlúairínithe, mhol an Pharlaimint céimniú amach iomlán de na gáis sin a dhéanann dochar don aeráid i roinnt earnálacha nua ina bhfuil roghanna malartacha eile ar fáil atá sábháilte, éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de, agus éifeachtach ó thaobh costais de.

I scéal níos luaithe faoi astaíochtaí CO₂ ó ghluaisteáin paisinéirí agus veaineanna, d'áitigh an Pharlaimint go dtabharfaí isteach an timthriall tástála domhanda nua a shainigh na Náisiúin Aontaithe a luaithe agus is féidir, d'fhonn fíorchoinníollacha tiomána a léiriú agus astaíochtaí CO₂ á dtomhas.

I bhfianaise chomhdháil aeráide Katowice (COP24), den chéad uair, d'éiligh an Pharlaimint sa [rún uaithi i mí Dheireadh Fómhair 2018](#) go méadófaí sprioc 2030 AE maidir le laghdú astaíochtaí GCT, arb ionann í agus 55%. Thairis sin, mheas an Pharlaimint go bhféadfaí an tionchar trom, ar dócha go mbeadh sé do-athraithe, a bheadh ag ardú 2°C sa teocht dhomhanda a sheachaint dá dtabharfaí faoi sprioc níos uailmhianaí Pháras de 1.5°C a bhaint amach, a mbeadh gá leis go dtitfeadh astaíochtaí GCT domhanda atá ag méadú go nialas faoi 2050 ar a dhéanaí. Is é sin an fáth gur

iarr sí ar an gCoimisiún straitéis fhadtéarmach de chuid an Aontais i gcomhair lár na haoise a mholadh i dtaca le hastaíochtaí GCT nialasacha.

I mí Iúil 2018, ghlac an Pharlaimint [rún maidir le Taidhleoireacht Aeráide AE](#), inar leag sí béim ar fhreagracht AE a bheith mar cheannaire i dtaca le gníomhaíocht aeráide, mar aon le cosc coinbhleachtaí. Cuirtear béim sa tuarascáil ar an bhfíoras gur cheart acmhainneachtaí taidhleoireachta an Aontais a neartú chun gníomhaíocht aeráide a chur chun cinn ar bhonn domhanda, chun tacú le cur chun feidhme Chomhaontú Pháras agus chun coinbhleacht atá bainteach leis an athrú aeráide a chosc.

An 28 Samhain 2019, [d'fhógair an Pharlaimint géarchéim aeráide](#) san Eoraip agus thathantaigh sí ar gach tír AE tiomantas a thabhairt i dtaca le hastaíochtaí GCT glan-nialasacha faoi 2050. Teastaíonn ón bParlaimint freisin go n-áiritheodh an Coimisiún go mbeidh na tograí reachtacha agus buiséadacha ábhartha go léir ailínithe go hiomlán leis an gcuspóir téamh domhanda a theorannú faoi 1.5 ° C.

An 8 Deireadh Fómhair 2020, ghlac an Pharlaimint a sainordú caibidlíochta maidir le Dlí Aeráide AE, á iarraidh go n-ardófaí sprioc laghdaithe astaíochtaí 2030 go 60%. Chomh maith leis sin tá sí ag iarraidh ar an gCoimisiún sprioc eatramhach a mholadh do 2040 bunaithe ar mheasúnú tionchair, lena áirithiú go bhfuil an tAontas ar an mbóthar ceart chun a sprioc do 2050 a bhaint amach. Ar deireadh, tá sí ag iarraidh go ndéanfadh AE agus na Ballstáit deireadh a chur de réir a chéile le gach fóirdheontas do bhreosláí iontaise, idir dhíreach agus indíreach, faoin 31 Nollaig 2025 ar a dhéanaí.

Georgios Amanatidis
11/2020

